

PROCEDURA NADAWANIA KRAJOWEGO CERTYFIKATU PRZEDSZKOLE PROMUJĄCE ZDROWIE I KRAJOWEGO CERTYFIKATU SZKOŁA PROMUJĄCA ZDROWIE

Uzasadnienie

Program Szkoła Promująca Zdrowie (SzPZ) jest realizowany w Polsce od 1991 r. Rozpoczął się od 3-letniego projektu pilotażowego (1992-1995), zainicjowanego przez Biuro Regionalne dla Europy Światowej Organizacji Zdrowia (WHO¹). W Polsce projekt był realizowany w 14 wybranych w demokratyczny sposób szkołach podstawowych z 10 województw². Koncepcja i strategia tworzenia SzPZ została przyjęta i zaadaptowana do polskiego systemu edukacji. Projekt uruchomił oddolne działania szkół oraz zainicjował tworzenie sieci szkół promujących zdrowie w całym kraju. Od 2006 r. sieci szkół promujących zdrowie istnieją we wszystkich województwach, w niektórych funkcjonują również sieci rejonowe (powiatowe lub miejskie), utworzone w celu ułatwienia koordynacji i skuteczniejszego wspierania szkół. Do sieci należą obecnie szkoły różnych typów: przedszkola, szkoły specjalne, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze.

Program SzPZ, przez pierwsze 15 lat, był rozwijany w Polsce w ramach Europejskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie (ESSzPZ), utworzonej w 1992 r. w wyniku porozumienia WHO, Rady Europy i Komisji Europejskiej. W 2008 r. ESSzPZ przekształciła się w Sieć Szkół dla Zdrowia w Europie - *Schools for Health in Europe (SHE)*. Polska jest członkiem tej sieci.

W 2006 r. w Polsce, opracowano nowy model i standardy SzPZ oraz narzędzia do autoewaluacji jej działań, w 2016 r. dokonano ich modyfikacji³. W 2017 r. opracowano model i standardy oraz narzędzia do autoewaluacji w przedszkolu promującym zdrowie (PPZ)⁴.

W poradnikach opisano także kryteria przynależności szkół i innych placówek do wojewódzkich sieci oraz zasady nadawania im wojewódzkiego certyfikatu. Opracowanie standardów i narzędzi do autoewaluacji działań SzPZ i PPZ umożliwiło im ubieganie się o nadanie Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie (od 2008 r.) i Krajowego Certyfikatu Przedszkole Promujące Zdrowie (od 2017 r.) - zwanych dalej Krajowym Certyfikatem. W 2019 r. ukończono w ORE prace nad opracowaniem modelu i standardów oraz narzędzi do autoewaluacji w szkołach specjalnych kształcących dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną. Umożliwia to tym szkołom ubieganie się od 2020 r. o nadanie Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie.

¹ World Health Organization;

² Doświadczenia tego projektu opisano m.in. w książce: B. Woynarowska, M. Sokołowska (red): *Szkoła promująca zdrowie. Doświadczenia dziesięciu lat*. KOWEZ, Warszawa 2000;

³ B. Woynarowska (red.): *Szkoła promująca zdrowia. Podręcznik dla szkół i osób wspierających ich działania w zakresie promocji zdrowia*. ORE, Warszawa 2019 (dostępny na stronie www.ore.edu.pl);

⁴ M. Woynarowska-Sołdan, B. Woynarowska: *Przedszkole promujące zdrowie. Poradnik dla przedszkoli i osób wspierających ich działania w zakresie promocji zdrowia*. ORE, Warszawa 2018 (dostępny na stronie www.ore.edu.pl).

Cele

Ustanowienie Krajowego Certyfikatu ma na celu:

1. Uznanie i docenienie długofalowych, systemowych działań przedszkoli i szkół, zgodnych z przyjętą w Polsce koncepcją i standardami PPZ i SzPZ.
2. Wspomaganie rozwoju w Polsce programu PPZ i programu SzPZ, jako ważnego elementu polityki oświatowej państwa i działań oddolnych dla poprawy jakości edukacji, stanu zdrowia ludności oraz budowania demokratycznego społeczeństwa.
3. Upowszechnianie doświadczeń, osiągnięć PPZ i SzPZ oraz przykładów dobrej praktyki na terenie całego kraju oraz inicjowanie współpracy między przedszkolami i szkołami w zakresie promocji zdrowia.

Okres ważności Krajowego Certyfikatu

Krajowy Certyfikat przyznawany jest przedszkolu lub szkole na okres 5 lat. Po upływie tego okresu, placówki te mogą ubiegać się o ponownie jego nadanie, po spełnieniu warunków podanych niżej w punktach 2-5.

Warunki ubiegania się o nadanie Krajowego Certyfikatu

O przyznanie Krajowego Certyfikatu może ubiegać się przedszkole lub szkoła, po spełnieniu następujących warunków:

1. Jest członkiem wojewódzkiej sieci PPZ i SzPZ i posiada wojewódzki certyfikat co najmniej od 3 lat.
2. Dokona autoewaluacji swoich działań w zakresie wszystkich standardów PPZ lub SzPZ, oceny efektów działań w zakresie dobrego samopoczucia w przedszkolu/szkole oraz podejmowanych przez członków ich społeczności działań dla wzmacniania zdrowia, z wykorzystaniem metod i narzędzi dostępnych na stronie internetowej ORE.
3. Dokona prezentacji wyników autoewaluacji, przedstawi sukcesy oraz wskaże problemy wymagające rozwiązania (formę i zakres tej prezentacji ustala przedszkole/szkoła). W autoewaluacji powinny uczestniczyć osoby ze społeczności przedszkolnej/szkolnej oraz osoby spoza przedszkola/szkoły: koordynator wojewódzkiej sieci lub inny przedstawiciel wojewódzkiego zespołu wspierającego, rodzice, przedstawiciele społeczności lokalnej, władze oświatowe, przedstawiciele innych placówek.
4. Prowadzi na stronie internetowej przedszkola/szkoły zakładkę *Przedszkole Promujące Zdrowie/Szkoła Promująca Zdrowie*, która zawiera następujące informacje:
  - Logo PPZ/SzPZ przyjęte w Polsce oraz własne logo przedszkola/szkoły, jeśli je posiada.
  - Definicję, model i standardy PPZ i SzPZ (przyjęte w Polsce, zapisane we właściwym podręczniku).
  - Imię, nazwisko i dane kontaktowe przedszkolnego/szkolnego koordynatora oraz skład zespołu promocji zdrowia.
  - Podstawowe informacje na temat planu działań w zakresie promocji zdrowia na dany rok szkolny: problem priorytetowy, cel/cele, kryterium sukcesu, zadania.
  - Ważniejsze wyniki przeprowadzonej autoewaluacji działań, z podaniem konkretnych osiągnięć (mocnych stron) przedszkola/szkoły oraz inne informacje, np. przykłady dobrej praktyki, opis ciekawego projektu, programu autorskiego, przedsięwzięcia/inicjatywy z zakresu promocji zdrowia. Informacje powinny być aktualizowane na bieżąco.
5. Uzyska rekomendację koordynatora wojewódzkiego, a w przypadku, gdy w województwie są sieci rejonowe - uzyska także rekomendację jej koordynatora.

Złoży dokumentację, wskazaną we *Wniosku o nadanie Krajowego Certyfikatu Przedszkole Promujące Zdrowie/Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie* do koordynatora wojewódzkiej sieci PPZ i SzPZ, zgodnie z poniższym harmonogramem.

Zasady nadawania Krajowego Certyfikatu

1. Krajowy Certyfikat nadaje przedszkolu lub szkole Minister Edukacji Narodowej na podstawie rekomendacji udzielonej przez Centralną Kapitułę Krajowego Certyfikatu (zwaną dalej Kapitułą) działającą przy Ośrodku Rozwoju Edukacji (ORE) w Warszawie.
2. Szczegółowe zasady funkcjonowania Kapituły określa jej regulamin organizacyjny.

Informacje o przedszkolach i szkołach, które uzyskały Krajowy Certyfikat zamieszczane są na stronie ORE.

Zadania koordynatorów wojewódzkich sieci przedszkoli i szkół promujących zdrowie

1. Koordynator wojewódzki, w okresie ostatnich 3 lat, powinien odwiedzić przedszkole/szkolę i zapoznać się z działaniami w zakresie promocji zdrowia (osiągnięciami i trudnościami).
2. Po wnikliwym zapoznaniu się z nadesłaną dokumentacją, koordynator wojewódzki udziela rekomendacji przedszkolu lub szkole ubiegającym/cej się o nadanie Krajowego Certyfikatu. Wskazane jest, aby koordynator lub członek wojewódzkiego zespołu wspierającego uczestniczył w prezentacji wyników autoewaluacji podczas posiedzenia Kapituły. Podstawą do udzielenia rekomendacji jest:
  - a) analiza treści zawartych w przekazanym *Wniosku o nadanie Krajowego Certyfikatu Przedszkole Promujące Zdrowie lub Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie* (zwanym dalej *Wnioskiem*) wraz ze wszystkimi załącznikami;
  - b) ocena dotychczasowych działań przedszkola/szkoły, w tym: osiągnięcia, zaangażowanie w prace sieci, współdziałanie z innymi przedszkolami i szkołami itd.;
  - c) rekomendacja koordynatora rejonowego (powiatowego lub miejskiego) w województwach, w których istnieją takie sieci.

Po udzieleniu przedszkolu lub szkole rekomendacji koordynator wojewódzkiej sieci, powiadamia o tym dyrektora placówki oświatowej i swoją decyzję zapisuje w formularzu *Wniosku*, wraz ze szczegółowym merytorycznym uzasadnieniem (punkt III formularza *Wniosku*). Pełną dokumentację przedszkola lub szkoły wojewódzki koordynator przesyła do Zespołu ds. Promocji Zdrowia w Szkole w ORE.

3. W przypadku wątpliwości, koordynator wojewódzkiej sieci przeprowadza rozmowę z dyrektorem lub przedszkolnym/szkolnym koordynatorem ds. promocji zdrowia i, w razie potrzeby, doradza wprowadzenie wskazanych przez siebie zmian lub poprawek w dokumentacji, bądź odroczenie składania wniosku w przypadku, gdy konieczne jest podjęcie dodatkowych działań w zakresie niektórych wskaźników wymienionych w standardach. Po wypełnieniu zaleceń koordynatora wojewódzkiej sieci przedszkole lub szkoła może ponownie ubiegać się o uzyskanie rekomendacji.
4. W przypadku odmowy udzielenia rekomendacji koordynator wojewódzkiej sieci uzasadnia na piśmie swą decyzję i przekazuje ją do wiadomości dyrektora przedszkola lub szkoły.

Harmonogram prac związanych z nadawaniem Krajowego Certyfikatu

1. Wnioski o nadanie Krajowego Certyfikatu rozpatrywane są przez Kapitułę dwa razy w roku kalendarzowym.
2. Ustala się następujące terminy:
  - a) I posiedzenie Kapituły:
    - do 30 grudnia przedszkola i szkoły składają formularz *Wniosku* wraz z załącznikami do koordynatora wojewódzkiej sieci,
    - do 30 stycznia koordynatorzy wojewódzkich sieci przesyłają do ORE wnioski przedszkoli i szkół ubiegających się o nadanie Krajowego Certyfikatu wraz z załącznikami i swoją rekomendacją,
    - do 30 marca odbywa się posiedzenie Kapituły.
  - b) II posiedzenie Kapituły:

- do 30 maja przedszkola i szkoły składają formularz *Wniosku* wraz z załącznikami do koordynatora wojewódzkiej sieci,
- do 30 czerwca koordynatorzy wojewódzkich sieci przesyłają do ORE wnioski przedszkoli i szkół ubiegających się o nadanie Krajowego Certyfikatu wraz z załącznikami i swoją rekomendacją,
- do 30 września odbywa się posiedzenie Kapituły.

Do 30 października Dyrektor Ośrodka Rozwoju Edukacji przedstawia Ministrowi Edukacji Narodowej listę przedszkoli i szkół rekomendowanych przez Kapitułę do nadania Krajowego Certyfikatu.

3. Uroczyste wręczenie certyfikatów odbywa się raz w roku. Termin wręczenia certyfikatów wyznacza Minister Edukacji Narodowej i zleca organizację uroczystości Ośrodkowi Rozwoju Edukacji.

4. Zespół ds. Promocji Zdrowia w Szkole ORE zawiadamia przedszkola i szkoły o terminie uroczystości wręczenia certyfikatów.

Warszawa, luty 2020 r.